

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA CZĘŚCI TERENÓW W OBRĘBIE MODRAKOWO I WYRZA,
GMINA MROCZA

PRACOWNIA PROJEKTOWA SIEĆ I
PAWEŁ ŁUKOWICZ
ul. Gdańska 54/6 85-021 Bydgoszcz

Opracowanie:
Marta Bielawska

Bydgoszcz 2020 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	3
1.1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CECHACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	3
1.2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	4
1.3. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGENICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	5
2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE.....	5
3. CHARAKTERYSTYKA TERENU OBJĘTEGO OPRACOWANIEM.....	6
3.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O TERENIE BĘDĄCYM PRZEDMIOTEM PLANU.....	6
3.2. PODSTAWOWE WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z OPRACOWANIA EKOFIZJOGRAFICZNEGO.....	7
3.3. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	9
3.4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	11
3.5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKACH BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	13
3.6. WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY.....	13
3.7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	14
4. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU.....	14
5. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	15
5.1. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ.....	15
5.2. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI.....	16
5.3. ODDZIAŁYWANIE NA ZWIERZĘTA I ROŚLINY.....	16
5.4. ODDZIAŁYWANIE NA WODĘ.....	16
5.5. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE.....	17
5.6. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI.....	17
5.7. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ.....	17
5.8. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT.....	17
5.9. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE.....	18
5.10. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA KULTURY.....	18
6. PODSUMOWANIE OPRACOWANIA.....	19
6.1. ANALIZA MOŻLIWOŚCI ZASTOSOWANIA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU PLANU.....	19
6.2. ANALIZA MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM PLANIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU.....	19
6.3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	20
7. STRESZCZENIE OPRACOWANIA WYKONANE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	21
8. ZAŁĄCZNIKI.....	22

1. WPROWADZENIE.

1.1. Informacje o zawartości, głównych cechach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko została wykonana do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części terenów w obrębie Modrakowo i Wyrza, gmina Mroczka.

Celem niniejszej prognozy jest ocena projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w aspekcie ochrony zasobów naturalnych środowiska przyrodniczego i przedstawienie przewidywanych przekształceń środowiska i warunków życia ludzi w wyniku realizacji projektu planu. Prognoza zawiera część opisową i graficzną. Część opisowa prognozy omawia aktualny, wynikający z dotychczasowego sposobu użytkowania i zagospodarowania terenu, stan środowiska przyrodniczego na obszarze objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, analizuje, zgodnie z wybraną metodą, skutki realizacji ustaleń planu dla tego środowiska oraz formułuje wnioski i zalecenia, wynikające z przeprowadzonej analizy. Część graficzna prognozy zawiera granice terenu przewidzianego pod wskazane zainwestowanie.

Celem prognozy jest także poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych zabezpieczających środowisko i przeciwdziałających negatywnemu oddziaływaniu na nie. Zgodnie z Art. 51.2. Ustawy z 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

- Zawiera - informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami, informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy, propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania, informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- Określa, analizuje i ocenia - istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu, przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane,

krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

– Przedstawia - rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w niniejszej prognozie zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości dokumentu podstawowego.

1.2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.

W ramach sporządzania niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko zostały zastosowane różnorodne metody badawcze. Podczas przeprowadzania badań posłużono się informacjami uzyskanymi z szeregu instytucji, między innymi z Urzędu Miasta i Gminy Mrocza, Starostwa Powiatowego w Nakle nad Notecią, z projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu części działki objętej opracowaniem, ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrocza, opracowania ekofizjograficznego dla analizowanego obszaru.

W zakresie oceny istniejącego stanu środowiska przyrodniczego na omawianym terenie zastosowano metody analityczne dotyczące poszczególnych elementów środowiska w oparciu o dostępne opracowania i wizję terenową.

Ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko, wynikających z ustaleń projektu planu, została dokonana poprzez prognozowanie zmian w poszczególnych elementach środowiska. Na podstawie przeprowadzonej prognozy zidentyfikowano możliwe typy oddziaływań: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, długoterminowe, stałe lub chwilowe.

1.3. Informacje o możliwym transgenicznym oddziaływaniu na środowisko.

Na podstawie zapisów planu zagospodarowania przestrzennego można stwierdzić, że planowane zamierzenia nie wskazują na możliwość jakiegokolwiek oddziaływania trans granicznego mogącego objąć terytorium innych państw. Wszystkie prowadzone działania ze względu na swój charakter będą dotyczyć jedynie obszaru określonego w planie, a oddziaływania na środowisko będą miały charakter lokalny.

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE.

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. z 2020 r., poz. 799),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz.U. z 2020 r. poz. 293 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. z 2020 r., poz. 283 z późn. zm.),
- *Strategia rozwoju Miasta i Gminy Mrocza 2008-2020*;
- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mrocza*;
- *Program ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Mrocza na lata 2017-2021 z perspektywą na lata 2022 – 2025*;
- Kondracki J. 2009. *Geografia Regionalna Polski*, PWN;
- mapa zasadnicza obszaru działek w skali 1:1000;
- <http://mapy.mojregion.info>;
- <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>;
- <http://mapa.korytarze.pl>;
- <http://epsh.pgi.gov.pl>.

3. CHARAKTERYSTYKA TERENU OBJĘTEGO OPRACOWANIEM.

3.1. Podstawowe informacje o terenie będącym przedmiotem planu.

Gmina Mroczka położona jest w środkowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie nakielskim. Gmina jest jedną z pięciu gmin powiatu nakielskiego, w tym jedną z czterech gmin miejsko-wiejskich powiatu.

Obszar zajmowany przez gminę leży w dzielnicy klimatycznej charakteryzującej się krótkim i łagodnym latem oraz krótkimi i łagodnymi zimami. Zróżnicowanie rzeźby terenu, a przede wszystkim znaczne powierzchnie o dużej wilgotności, powodują na terenie gminy lokalne modyfikacje klimatu. Wyróżniają się tu zwłaszcza obniżenia, w których znacznie częstsze będą mgły. Z tych samych powodów należy się spodziewać w okresie jesienno-wiosennym zastoisk zimnego powietrza, a w okresie letnim nieco łagodniejszego przebiegu pogody (niższe temperatury maksymalne, wyższa wilgotność powietrza). Zróżnicowana rzeźba terenu powoduje także w zależności od kierunku ekspozycji modyfikacje klimatu (dłuższe zaleganie śniegu, gorsze/lepsze nasłonecznienie, anomalia aerosanitarne, itp.). Średnia temperatura roku wynosi około 7,5 °C, a średnia roczna suma opadów w roku wynosi 550 – 600 mm.

Powierzchnia gminy wynosi 15 071 ha, z czego największą część stanowią grunty orne. Największą część gminy zajmuje wysoczyzna morenowa, zbudowana w przewodzie z glin. Pod względem fizyczno-geograficznym stanowi ona mezoregion Pojezierza Krajeńskiego. Zbudowana przeważnie z glin zwałowych piaszczystych, lokalnie urozmaicona pagórkami osadów piaszczysto-pylastych (z otoczkami) i piasków, będących skutkiem akumulacji lodowcowej. Pomimo lokalnie dużych różnic w wysokości terenu (duże wysokości względne), skrajne wartości wysokości bezwzględnych nie wykazują bardzo dużej rozpiętości. Wprawdzie najwyżej położony punkt leży na wysokości ok. 143 m n.p.m., a najniższy – poniżej 95 m n.p.m., ale większość gminy leży na wysokości od 110 do 125 m n.p.m. Różnica wysokości pomiędzy wysokościami ekstremalnymi na terenie gminy wynosi prawie 50 m.

Analizowany obszar znajduje się przy drodze powiatowej nr 1920C, pomiędzy miejscowościami Wyrza na północy i Małocin na południu. Obejmuje swym zasięgiem zabudowę zagrodową znajdującą się przy drodze powiatowej oraz tereny rolnicze niskich klas bonitacyjnych i leśne (z przewagą sosny) na wschód od niej. Całościowo tworzy teren w postaci wielokąta, ograniczonego od każdej strony terenami użytkowymi rolniczo. Całkowita powierzchnia terenu objętego opracowaniem wynosi ok. 66,30 ha. Na terenie działki nr ewid. 148 znajduje się zagajnik z drzewostanem mieszanym, o powierzchni około 3000 m². Pozostały obszar leśny należący do Lasów Państwowych zajmuje około 0,20 km², poddawany wycince, a następnie stopniowo wprowadzane są nowe nasadzenia.

Na terenie nie występują znaczne wzniesienia czy wgłębienia terenu. Obszar znajduje się poza obszarami strefy ochronnej ujęć wód podziemnych lub powierzchniowych. Na terenie nie występują obiekty podlegające ochronie konserwatora zabytków, pomniki przyrody czy obszary chronionego krajobrazu.



Charakter zagospodarowania analizowanego terenu (źródło: <http://geoportal.gov.pl>)

3.2. Podstawowe wnioski wynikające z opracowania ekofizjograficznego.

Uwarunkowania ekofizjograficzne określają predyspozycje funkcjonalno-przestrzenne i możliwości zagospodarowania przestrzennego terenu opracowania. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego analizowany obszar ma przeznaczenie pod tereny:

- a) zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych z dopuszczeniem obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich, o symbolu – **RM/RU**,
- b) zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, o symbolu – **MN**,
- c) rolne, o symbolu – **R**,
- d) lasów, o symbolu – **ZL**.

Stan środowiska oraz jego struktura i powiązania funkcjonalne sprawiają, że nie występują tereny wymagające specjalnych zabiegów ochronnych.

Zmiany, które wystąpią na tym terenie, w związku z wprowadzeniem funkcji przestrzennych, będą jedynie wiązały się z minimalnym ubytkiem rolniczej przestrzeni produkcyjnej (przy drodze powiatowej), spowodowanym pracami budowlanymi i remontowymi. Pozostałe tereny nie zmieniają swoich funkcji.



Widok z drogi powiatowej na teren opracowania – widoczny w oddali obszar leśny



Widok z drogi powiatowej na teren opracowania – zabudowa zagrodowa

Sporządzone dla terenu działek objętych wnioskiem opracowanie wykazało:

- nieregularny kształt terenu;
- lokalizację poza zwartą zabudową pobliskich miejscowości;
- równinny charakter ukształtowania terenu;
- występowania połaci leśnych wśród terenów o przeznaczeniu rolniczym;
- lokalizację w znacznej odległości od cieków wodnych, jezior, terenów chronionych na podstawie aktualnych prawa.

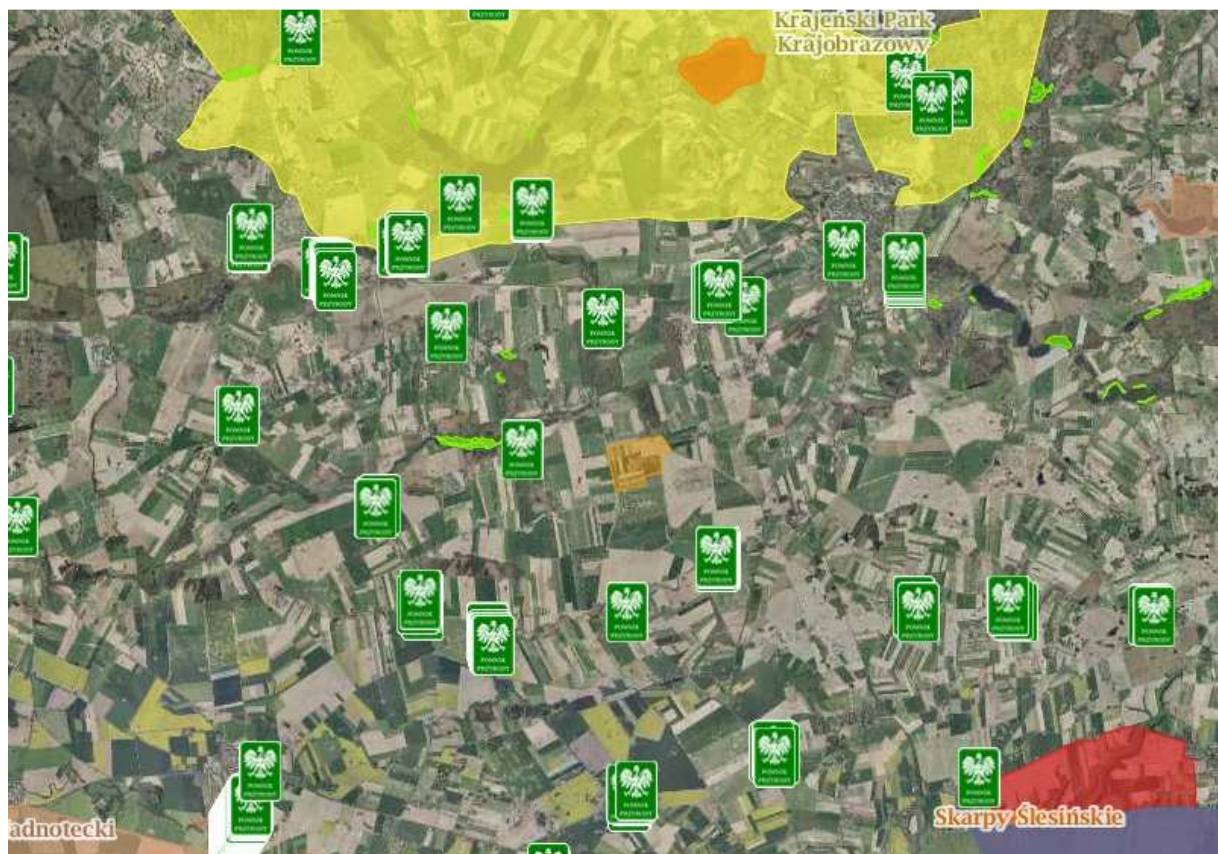
3.3. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.

Obszar objęty opracowaniem nie jest obszarem chronionym przyrodniczo. Teren użytkowany jest w głównej mierze rolniczo, pozostałą część stanowi obszar leśny oraz zabudowa zagrodowa przy drodze powiatowej. Najbliżej zlokalizowane obszary podlegające ochronie zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* znajdują się w znacznej odległości (do 10 km – zgodnie z danymi zawartymi na stronie internetowej <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>) od granic terenu objętego opracowaniem i stanowią:

- Rezerwaty:
 - Jezioro Wieleckie w odległości ok. 3,34 km;
 - Skarpy Ślesińskie w odległości ok. 8,51 km;
- Krajeński Park Krajobrazowy w odległości ok. 3,75 km;
- Obszar Chronionego Krajobrazu:

- Nadnotecki w odległości ok. 7,03 km;
- Rynny Jezior Byszewskich w odległości ok. 9,16 km;
- Natura 2000 Obszar Specjalnej Ochrony – Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego w odległości ok. 8,06 km;
- Natura 2000 Specjalny Obszar Ochrony – Dolina Noteci w odległości ok. 7,87 km;
- Użytki ekologiczne, najbliższy w odległości 1,55 km;
- Pomniki przyrody, najbliższy w odległości 1,49 km.

Warto zwrócić uwagę, iż teren objęty opracowaniem jest terenem w głównej mierze użytkowanym rolniczo, położonym w okolicy drogi powiatowej. Przez obszar objęty opracowaniem nie przebiega korytarz ekologiczny wyznaczony przez Instytut Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży.



Analizowany teren na tle mapy obszarów chronionych

Teren objęty planem położony jest w dorzeczu rzeki Odry, w regionie wodnym Warty. Według podziału hydrogeologicznego GZWP na obszarze brak jest GZWP. Dla dorzecza Odry przygotowano Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, zgodnie z którym obszar opracowania należy do JCWPd PLGW600035, stan ilościowy i chemiczny oceniono jako dobry. Rozpatrywana jednolita część wód podziemnych nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych.

Obszar opracowania znajduje się w obszarze naturalnej jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) – Rokitka (RW6000181883949). Status tej naturalnej części wód oceniono jako zły. Rozpatrywana jednolita część wód powierzchniowych jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. osiągnięcia co najmniej dobrego stanu ekologicznego i co najmniej dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych.

3.4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.

Teren nie wyróżnia się problemami środowiskowymi istotnymi z punktu widzenia założeń projektu planu. Nie ma przeciwwskazań do wprowadzania na omawianym terenie możliwości lokalizowania terenów wyznaczonych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, gdyż tereny o zbliżonych bądź takich samych funkcjach na analizowanym terenie już istnieją.

Realizacja ustaleń projektu planu może wiązać się z niekorzystnymi skutkami dla środowiska. Do trwałych przekształceń środowiska może doprowadzić realizacja przedsięwzięć związanych z realizacją nowych terenów wyznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego – w analizowanym przypadku chodzi o teren przy drodze powiatowej – obecnie teren upraw polowych.

Zagrożenia wynikające z realizacji obiektów zabudowy:

- zajmowanie terenów,
- emisja zanieczyszczeń do powietrza,
- wytwarzanie ścieków,
- zwiększony pobór wody,
- możliwe zanieczyszczenia gleby i wód.

Zmiany zachodzące w środowisku należy rozpatrywać w większej skali niż tylko przedmiotowe obszary objęte planem, czynniki dotyczące zanieczyszczenia powietrza czy pogorszenia klimatu akustycznego są efektem funkcjonowania całej gminy. Do najważniejszych zagrożeń środowiska zaliczamy:

- pogarszający się klimat akustyczny – coraz większy hałas spowodowany zwiększającą się liczbą przejeżdżających samochodów (w tym ciężarowych), jest to zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania zarówno ludzi jak i środowiska – w celu polepszenia warunków akustycznych należy poprawić stan dróg,
- zanieczyszczenie powietrza a pośrednio również gleby – spowodowane spalinami wydzielanymi w procesie spalania paliwa przez samochody osobowe i ciężarowe, a także produktami spalania drewna i węgla jako głównych nośników energii przy ewentualnym piecowym ogrzewaniu budynków,
- pogarszający się mikroklimat – w celu poprawienia warunków klimatycznych w skali całej gminy należy zwiększać sukcesywnie ilość zieleni wysokiej (zwiększenie wilgotności powietrza oraz obniżenie jego temperatury w porze letniej, częściowe oczyszczenie powietrza ze spalin i pyłu zawieszonego, wymiana gazowa czyli zamiana pochłanianego dwutlenku węgla w tlen, tłumienie hałasu komunikacyjnego, zacienienie fragmentów przestrzeni podwórka, wydzielanie fitoncydów - poprawiających nastrój i stan zdrowia mieszkańców).

Konsekwencją wprowadzenia zainwestowania będzie jego dalsze oddziaływanie na środowisko, tzw. oddziaływanie na etapie funkcjonowania. Może ono być bardzo zróżnicowane w zależności od charakteru zrealizowanych obiektów. W przewadze oddziaływanie takie ma wpływ na wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego. Do podstawowych, intensywnych i stale narastających oddziaływań antropogenicznych na środowisko przyrodnicze w obrębie obszaru opracowania należą:

- zmiany charakteru użytkowania terenu w wyniku przejmowania terenów - likwidacja gleby i roślinności, zmiany poziomu wód gruntowych, wymiana podłoża;
- oddziaływanie komunikacyjnych źródeł zanieczyszczeń.

Potencjały środowiska danego obszaru służą głównie realizacji i rozbudowie funkcji już istniejących.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje lokalizację terenów:

- a) zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych z dopuszczeniem obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich, o symbolu – **RM/RU**,
- b) zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, o symbolu – **MN**,
- c) rolne, o symbolu – **R**,
- d) lasów, o symbolu – **ZL**.

Możliwe zmiany w środowisku dotyczyć będą zatem wyżej już wymienionych przekształceń. Tworzenie zabudowy kształtować będzie znaczące zmiany w ukształtowaniu powierzchni. W odniesieniu do obszaru objętego opracowaniem szczególne zagrożenie może stanowić lokalizacja obiektów stanowiących nowe dominanty przestrzenne i wysokościowe w miejscach eksponowanych widokowo, nieumiejętne kształtowanie przestrzeni i form architektonicznych połączone z brakiem szacunku dla istniejącej szaty roślinnej oraz realizacja obiektów budowlanych o nieestetycznej formie

architektonicznej. Do obniżenia walorów krajobrazowych przyczynia się również degradacja pozostałych komponentów środowiska, zwłaszcza zanieczyszczenie wód i powietrza oraz zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej.

3.5. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadkach braku realizacji projektowanego dokumentu.

Metodologia opracowania prognozy nakazuje dokonanie analizy tzw. opcji zerowej, czyli prognozy zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu. Analiza opcji zerowej odbywa się poprzez porównanie skali i charakteru oddziaływań, którym podlegać będą różne walory (aspekty) środowiska w sytuacji, gdy zamierzone przedsięwzięcie będzie zrealizowane lub gdy realizacja zostanie zaniechana.

W przypadku braku wprowadzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego analizowany teren w dalszym ciągu użytkowany byłby w głównej mierze rolniczo. Nie zachodziłyby istotne zmiany w środowisku w stosunku do stanu istniejącego. Realizacja opracowywanego planu przyczyni się do uporządkowania i zagospodarowania terenu.

3.6. Wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy mają istotny wpływ na rzetelność prognozy. Brak znajomości istotnych uwarunkowań może wpłynąć na nieuwzględnienie w prognozie ważnych z punktu widzenia skutków środowiskowych oddziaływań (zarówno pozytywnych, jak i negatywnych - choć znacznie istotniejsze jest pominięcie ewentualnych oddziaływań negatywnych). Znajomość obszarów, w których ma miejsce brak wiedzy pozwala na zwrócenie uwagi na aspekty, które w prognozie mogą nie być uwzględnione w pełni lub mogą nie być ocenione właściwie - właśnie ze względu na luki w wiedzy.

Analizowany projekt planu stwarza możliwość rozwoju funkcji zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych z dopuszczeniem obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich, o symbolu – **RM/RU**. Obowiązuje zakaz realizacji inwestycji mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, zgodnych z przepisami odrębnymi. W przypadku tej funkcji istnieją braki w wiedzy, gdyż nie wiemy dokładnie jaka zabudowa będzie realizowana na wyznaczonych w planie terenach.

3.7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Podstawową zasadą, na której powinna opierać się polityka zagospodarowania przestrzennego jest zasada zrównoważonego rozwoju. Zrównoważony rozwój został określony, jako proces mający na celu zaspokojenie aspiracji rozwojowych obecnego pokolenia w sposób umożliwiający realizację tych samych dążeń następnym pokoleniom. W raporcie wyodrębnione zostały trzy główne obszary, na których należy się skoncentrować przy planowaniu skutecznej strategii osiągnięcia zrównoważonego rozwoju: ochrona środowiska i racjonalna gospodarka zasobami naturalnymi, wzrost gospodarczy i sprawiedliwy podział korzyści z niego wynikających oraz rozwój społeczny. Na bazie zasady zrównoważonego rozwoju oparte zostały poszczególne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym. Zostały one zapisane w tzw. Protokołach do Konwencji Narodów Zjednoczonych, do których przystąpiła również Polska.

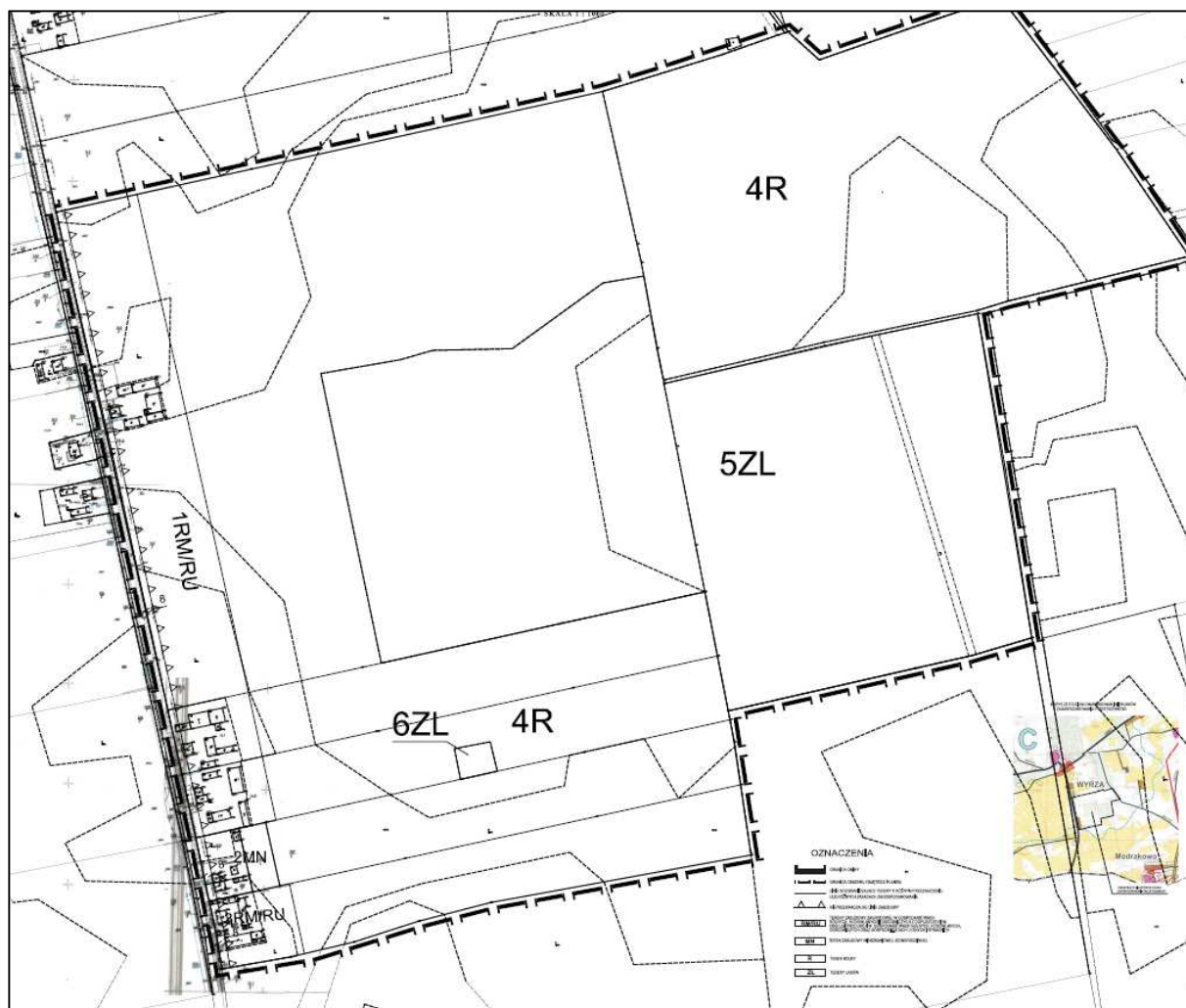
Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu wspólnotowym, zostały zapisane w uchwałach, dyrektywach i rozporządzeniach Rady Unii Europejskiej.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym mają odzwierciedlenie w prawodawstwie polskim, co związane jest z koniecznością jego dostosowania do prawa unijnego. Na szczeblu województwa podstawowym dokumentem dotyczącym problematyki ochrony środowiska jest Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024, uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr XXXVI/611/17 z dnia 25 września 2017 r.

4. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego analizowany obszar ma przeznaczenie pod tereny:

- a) zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych z dopuszczeniem obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich, o symbolu – **RM/RU**,
- b) zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, o symbolu – **MN**,
- c) rolne, o symbolu – **R**,
- d) lasów, o symbolu – **ZL**.



Przeznaczenie terenów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego

5. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.

5.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną.

Oddziaływania negatywne (bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe):

Nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań wynikających z realizacji planu. Funkcje związane z zabudową wprowadzone zostaną w terenach dotychczas niezainwestowanych, użytkowanych rolniczo. W miejscach nowopowstającej projektowanej zabudowy nastąpi zmniejszenie terenu powierzchni biologicznie czynnej.

Oddziaływania pozytywne (bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe):

Dla zminimalizowania negatywnego oddziaływania na terenie objętym planem wprowadza się obowiązek utrzymania minimalnego udziału procentowego powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej w wielkości 30% dla terenów RM/RU oraz 50% dla terenów MN.

5.2. Oddziaływanie na ludzi.

Oddziaływania negatywne (bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe):

Nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań wynikających z realizacji planu.

Oddziaływania pozytywne (bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe):

W projekcie planu wprowadzono nowe tereny przeznaczone pod zabudowę o parametrach nawiązujących zabudowy podmiejskiej. Wprowadzono wskaźniki urbanistyczne dotyczące nowej zabudowy tj.: wskaźnik powierzchni zabudowy, wskaźnik terenu biologicznie czynnego, maksymalna wysokość zabudowy itp. Ustalone planem przeznaczenia terenu mają na celu zachowanie istniejącego ładu przestrzennego czyli ograniczenie rozprzestrzeniania się zabudowy wielkogabarytowej w terenach z dominacją zabudowy jednorodzinnej.

5.3. Oddziaływanie na zwierzęta i rośliny.

Oddziaływania negatywne (bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe):

Nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań wynikających z realizacji planu. Funkcje związane z zabudową wprowadzone zostaną w terenach dotychczas niezainwestowanych, użytkowanych rolniczo.

Oddziaływania pozytywne (bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe):

Dla zminimalizowania negatywnego oddziaływania na terenach objętych planem wprowadza się obowiązek utrzymania minimalnego udziału procentowego powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej.

5.4. Oddziaływanie na wodę.

Oddziaływania negatywne (bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe):

Nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań wynikających z realizacji planu.

Oddziaływania pozytywne (bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe):

W projekcie planu wskazano wymagania w zakresie rozwoju systemu zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz gospodarki odpadami. Zmniejszenie infiltracji oraz retencji wód opadowych poprzez powstawanie zabudowy zostało ograniczone wprowadzeniem odpowiednich zapisów dotyczących nowej zabudowy tj.: wskaźnik powierzchni zabudowy, wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej.

5.5. Oddziaływanie na powietrze.

Oddziaływania negatywne (bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe):

Przewiduje się nieznaczny wzrost emisji zanieczyszczeń z ciągów komunikacyjnych powodowanych zwiększeniem ilości samochodów osobowych w związku z projektowanymi terenami budowlanymi. Nieużytkowane przestrzenie przewidziane pod zabudowę nie stanowią znacznego zagrożenia pogorszenia stanu powietrza. Przewiduje się nieznaczny wzrost emisji zanieczyszczeń ze spalania paliw podczas procesu ogrzewania budynków.

Oddziaływania pozytywne (bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe):

Należy zachować normatywne wartości emisji zanieczyszczeń do powietrza.

5.6. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi.

Oddziaływania negatywne (bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe):

Za względu na średnio zróżnicowaną rzeźbę terenu (brak znacznych spadków terenu), zmiany ukształtowania powierzchni w wyniku budowy nowych obiektów mieszkaniowych i zagrodowych będą minimalne; oddziaływania ograniczone będą do terenów przeznaczonych pod budynki i bezpośrednio w ich otoczeniu.

Oddziaływania pozytywne (bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe):

W związku z faktem, iż na terenie objętym planem nie występują zagrożenia związane z ruchami osuwiskowymi, w projekcie nie wprowadzono regulacji w tym zakresie.

5.7. Oddziaływanie na krajobraz.

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na krajobraz, ponieważ realizacja ustaleń planu nie wpłynie negatywnie na czytelność układu urbanistycznego, ani na powiązania widokowe. Tereny związane z zabudową wprowadzone zostały w „lukach” między istniejącymi budynkami.

5.8. Oddziaływanie na klimat.

Realizacja ustaleń planu na analizowanym obszarze nie spowoduje negatywnego oddziaływania na klimat. Suma emisji zanieczyszczeń energetycznych i komunikacyjnych wraz z zabudową i drogami w sąsiedztwie nie wywoła zmian odczuwalnych w skali ponadlokalnej i nie wpłynie na efekt cieplarniany. Z kolei obserwowane zmiany klimatyczne, polegające na dużej zmienności zjawisk pogodowych i wzroście średniej temperatury powietrza, częstszym występowaniu zjawisk typu: trąby powietrzne, silne ulewy, gradobicia, ale i również długie okresy bezopadowe, nie mają istotnego związku z planowanym przeznaczeniem analizowanego obszaru pod zabudowę przeznaczoną w projekcie planu. Przyjęte rozwiązania urbanistyczne pozytywnie adaptują obszar planu do postępujących zmian klimatycznych, w szczególności uwzględniają możliwe gwałtowne opady deszczu, lokalne podtopienia, ekstremalne upały i wichury, opracowania systemów odprowadzania

deszczówki czy możliwości wchłaniania wód opadowych i roztopowych przez glebę. Przyjęte w planie proporcje pomiędzy terenami zabudowanymi i utwardzonymi, a terenami stanowiącymi powierzchnię biologicznie czynną, nie będą nasilać niekorzystnych skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych.

5.9. Oddziaływanie na zasoby naturalne.

W związku z faktem, iż na terenie objętym planem nie występują zasoby naturalne, w projekcie nie wprowadzono regulacji w tym zakresie. Przy realizacji zamierzenia inwestycyjnego nie prognozuje się powstawania oddziaływań na dobra materialne, nie przewiduje się żadnych rozbiórek ani wycinek drzew i krzewów.

5.10. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury.

Na terenie objętym planem nie występują obiekty wpisane do rejestru zabytków, ani objęte gminną ewidencją zabytków. Brak wpływu ze względu na brak obiektów zabytkowych w granicach projektu planu. Wszelkie napotkane przedmioty mogące stanowić zabytek muszą być zgłaszane odpowiedniemu organowi.

Z dokonanej w prognozie analizy i oceny wpływu realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska wynika, że realizacja ta może powodować powstawanie pewnych nieznacznych negatywnych skutków dla środowiska przyrodniczego, opisanych powyżej. Realizacja ustaleń planu nie powinna jednak spowodować powstawania znaczących oddziaływań, mających zasadniczo negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego. Projektowane ustalenia nie będą oddziaływać na obszary Natura 2000 ze względu na brak takowych obszarów na terenie objętym projektem planu oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Warunkiem minimalizacji opisanych negatywnych oddziaływań będzie przestrzeganie zasad ochrony uwzględnionych w projekcie planu.

6. PODSUMOWANIE OPRACOWANIA.

6.1. Analiza możliwości zastosowania rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu planu.

Projekt planu dotyczy przeznaczenia terenów:

- a) zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych z dopuszczeniem obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich, o symbolu – **RM/RU**,
- b) zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, o symbolu – **MN**,
- c) rolne, o symbolu – **R**,
- d) lasów, o symbolu – **ZL**.

W projekcie planu znajdują się zapisy sprzyjające ochronie środowiska, będące jednocześnie rozwiązaniami ograniczającymi negatywne oddziaływanie na środowisko m.in.:

- ustalono maksymalną powierzchnię zabudowy – do 70% powierzchni działki lub terenu dla terenów RM/RU, do 50 % dla terenów MN;
- minimalny teren biologicznie czynny – 30% dla terenów RM/RU, do 50% dla terenów MN;
- maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy – od 0,1 do 1,4 dla terenów RM/RU, od 0,01 do 1,1 dla terenów MN;
- wprowadzono szereg warunków z zakresu kształtowania zabudowy i jej otoczenia dotyczące gabarytów budynków oraz sposobu lokalizacji na działce budowlanej;
- określono zasady gospodarki wodno-ściekowej oraz określono zasady odprowadzania wód opadowych;
- wprowadzono zapisy w zakresie odpadów komunalnych;
- uściślono przepisy dotyczące podpiwniczania budynków.

Powyższe warunki, zaproponowane w ustaleniach planu znacznie ograniczają negatywny wpływ na środowisko, a zwłaszcza zdrowie ludzi, krajobraz i szatę roślinną. Zasady zabudowy i zagospodarowania terenu określone w projekcie planu będą zapobiegały i ograniczały negatywne oddziaływanie na środowisko.

6.2. Analiza możliwości rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym planie wraz z uzasadnieniem ich wyboru.

Projekt planu został opracowany z uwzględnieniem potrzeb wynikających z rozwoju gminy Mrocza. Uwzględnia wymogi prawne z zakresu ochrony środowiska oraz uwarunkowania wynikające z aktualnego stanu środowiska, z uwzględnieniem zagrożeń naturalnych i antropogenicznych.

Alternatywą byłoby pozostawienie terenu w takim stanie jakim obecnie się znajduje. Pozostawienie takiego stanu wprowadza chaos w obecnym zagospodarowaniu terenu, pojedyncze zabudowania niekorzystnie wpływają na sąsiadujące pola i odwrotnie, gospodarka rolna niekorzystnie oddziałuje na zabudowę mieszkaniową. Dlatego najbardziej optymalnym rozwiązaniem jest wprowadzenie zabudowy wzdłuż drogi powiatowej wypełniając „luki” w zabudowie. Rozwiązanie dotyczące ochrony środowiska przyjęte w planie są właściwe, zgodne z obowiązującym prawem, zapewniające rozwój zrównoważony.

Poszukiwanie rozwiązań alternatywnych istotnych z punktu widzenia ograniczenia oddziaływania na środowisko jest zadaniem trudnym. Ewentualne propozycje rozwiązań alternatywnych mogą dotyczyć np.:

- wyboru innej funkcji niż planowana;
- wyboru innego sposobu zagospodarowania w ramach tej samej funkcji;
- zmiany intensywności zagospodarowania w ramach tej samej funkcji;
- wprowadzenia do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rygorystycznych ustaleń w zakresie szeroko rozumianej ochrony środowiska.

6.3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

W związku z faktem, że polskie ustawodawstwo nie definiuje metod jakimi można byłoby określić skutki planowanego do wprowadzania planu miejscowego, należy odstąpić od przedmiotowej analizy. Bezsprzecznym argumentem jest wprowadzanie zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej na obszarze użytkowanym dotychczas rolniczo, zlokalizowanym poza wszelkimi formami ochrony przyrody. Zabudowa mieszkaniowa terenu charakteryzuje się brakiem uciążliwości dla otoczenia oraz nie jest wobec niego szczególnie niebezpieczną. Proponuje się przeprowadzanie alternatywnej oceny skutków poprzez metody bezpośrednie czyli opisanie postępów realizacji zabudowy oraz z zastosowaniem metod pośrednich czyli prowadzenia bilansu zużycia wody, energii elektrycznej, ilości wyprodukowanych ścieków czy wytworzonych odpadów. Dane do metod pośrednich dostępne są w Urzędzie Miasta i Gminy Mrocza.

7. STRESZCZENIE OPRACOWANIA WYKONANE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.

Celem niniejszej prognozy jest ocena projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w aspekcie ochrony zasobów naturalnych środowiska przyrodniczego i przedstawienie przewidywanych przekształceń środowiska i warunków życia ludzi w wyniku realizacji projektu planu.

Prognoza została wykonana do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części terenów w obrębie Modrakowo i Wyrza, gmina Mroczka.

Analizowany obszar znajduje się przy drodze powiatowej nr 1920C, pomiędzy miejscowościami Wyrza na północy i Małocin na południu. Obejmuje swym zasięgiem zabudowę zagrodową znajdującą się przy drodze powiatowej oraz tereny rolnicze niskich klas bonitacyjnych i leśne (z przewagą sosny) na wschód od niej. Całościowo tworzy teren w postaci wielokąta, ograniczonego od każdej terenami użytkowanymi rolniczo. Całkowita powierzchnia terenu objętego opracowaniem wynosi około 66,30 ha. Na terenie działki nr ewid. 148 znajduje się zagajnik z drzewostanem mieszanym, o powierzchni około 3000 m². Pozostały obszar leśny zajmuje około 0,20 km².

Z dokonanej w prognozie analizy i oceny wpływu realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska wynika, że realizacja ta może powodować powstawanie pewnych nieznacznych negatywnych skutków dla środowiska przyrodniczego, opisanych powyżej. Realizacja ustaleń planu nie powinna jednak spowodować powstawania znaczących oddziaływań, mających zasadniczo negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego. Projektowane ustalenia nie będą oddziaływać na obszary Natura 2000 ze względu na brak takowych obszarów na terenie objętym projektem planu oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Warunkiem minimalizacji opisanych negatywnych oddziaływań będzie przestrzeganie zasad ochrony uwzględnionych w projekcie planu.

Zmiany, które wystąpią na tym terenie, w związku z wprowadzeniem nowych funkcji przestrzennych, będą jedynie wiązały się z ubytkiem rolniczej przestrzeni produkcyjnej, spowodowanym pracami budowlanymi i remontowymi jedynie wzdłuż drogi powiatowej. Pozostałe tereny nie zmienią swojej funkcji. Zmiana sposobu użytkowania wpłynie zarówno pozytywnie jak i negatywnie na jakość środowiska przyrodniczego.

Rozwiązania funkcjonalno – przestrzenne określone w projekcie planu zapewniają prawidłowe funkcjonowanie środowiska, niemniej jednak realizacja projektu planu prowadzi do przekształcenia obecnego użytkowania oraz stanu środowiska przyrodniczego. Przekształcenia środowiska są nieuniknione dla każdego rodzaju zainwestowania. Ustalenia projektu planu nie naruszają terenów parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo – krajobrazowych, pomników przyrody, obszarów Natura 2000. Tereny objęte

projektem planu znajdują się poza terenami objętymi ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Z przeprowadzonych w prognozie analiz wynika, że nie nastąpi pogorszenie powiązań z innymi obszarami Natura 2000 – projekt nie uszczupla żadnego z terenów obszarów Natura 2000 bezpośrednio stykających się ze sobą, ani nie uszczupla terenów Natura 2000 nie stykających się ze sobą. Teren objęty projektem planu znajduje się poza obszarami Natura 2000. Zagospodarowanie terenu jakie wprowadza projekt planu nie spowoduje znaczących oddziaływań na środowisko skutkujących potrzebą określania kompensacji przyrodniczej, a także nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko.

8. ZAŁĄCZNIKI

1. Oświadczenie autora, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.